

Leren herkennen van witte mono-cépage wijnen

Proefavond 17/2/2011

1. De geproefde wijnen:

- Montgras Viognier Reserva 2009
- Weingut Fries Wehlener Sonnenuhr Spatlese Trocken 2007
- Raats Original Chenin Blanc 2009
- Warwick Professor Black Sauvignon Blanc
- La Motte Chardonnay 2008
- Altijddedacht Gewürztraminer 2010

2. Noot van de wijnmeester:

Het was één van de vragen van jullie om tijdens het seizoen ook wat aandacht te geven aan het educatieve zodat de minder ervaren proevers onder ons hun basiskennis zouden kunnen verbreden terwijl onze geëfende leden hun basiskennis kunnen opfrissen ...

Bij het begin van het seizoen hadden we reeds proeftechnieken en het herkennen van de 4 'basis' rode wijnen uit Frankrijk. Vandaag hebben we het volgnummer en leggen we ons toe op het herkennen van enkele van de meer prominente (klassieke) witte druiven.

We proeven deze avond dan ook enkel mono-cépage wijnen en het is vooral de bedoeling om de basiskarakteristieken van de druiven te leren kennen en ontdekken. Sommige druiven zijn makkelijker, andere vragen dan weer wat meer concentratie maar dat maakt het precies spannend.

Deze avond zal onze neus meer dan ooit kunnen leiden. De speling van de aroma's met die typische toets van boter en room of grapefruit en petroleum of bloemen of die tint van lychees of dat kruidige met dat vleugje kaneel of ...

Ik heb geprobeerd om onze proeverij nog een extra dimensie te geven en heb daarom de klassieke wereld verlaten om ook wijnen te zoeken uit Zuid-Afrika en uit Chili. Het is misschien wat 'vloeken in de kerk' maar het leek mij alvast een leuke extra om op die manier ook te kunnen inschatten of deze klassieke witte druiven in de nieuwe wereld ook lekkere wijnen opleveren ...

Hou evenwel in gedachten dat het geen wedstrijd is, noch een examen maar wel een goede oefening om de juiste impressies in jullie geheugen op te slaan.

Ik wens jullie alvast een interessante en prikkelende avond.

Gentil.

Leren herkennen van witte mono-cépage wijnen

Proefavond 17/2/2011

3. Bespreking van de geproefde wijnen:

■ *Montgras Viognier Reserva 2009*

Voor de Viognier gaan we deze avond naar de Colchagua Valley in Chili en meer bepaald naar het wijngoed Montgras.

Het was Hernàn Gras die als wijnmaker zijn sporen reeds in Canada had verdiend, samen met broer Eduardo als business man, die in 1993 de eerste fundamenteën van Montgras legden. Sindsdien is Montgras vergroeid met Colchagua Valley waar de moeder-winery nog steeds staat.

De schaal waarop men werkt is groter geworden maar de toewijding voor kwaliteit bleef steeds vooraan staan. De rits van internationale prijzen spreken voor zich. Jaar na jaar de nadruk leggen op betere wijnen maken eerder dan een beter zakencijfer na te streven levert uiteindelijk beide op ...

Viognier is een lastig te telen ras dat pareltjes van wijn kan opleveren. De oorsprong van de Viognier is niet helemaal duidelijk. De meeste experts denken dat de Viognier door de Romeinen naar de Rhône is gebracht.

De druif was bijna uitgestorven toen er in de jaren '60 nog maar een paar hectare over waren. Toch is de druif weer in opkomst. Vooral in de noordelijk Rhône komen grote wijnen van viognier tot stand (Condrieu en Château-Grillet). Ook in het zuiden van Frankrijk vinden we regelmatig viognier tegen in zowel cépagewijnen als mono-cépages. Buiten Frankrijk vinden we de beste resultaten terug in Australië en Zuid-Afrika.

Viognier houdt van droge en arme kalkrijke granietbodems en is resistent tegen droogte. De productie per hectare is uitzonderlijk laag en bedraagt 20-30 hectoliter per hectare. Viognier is gevoelig voor meeldauw en kan pas geplukt worden als die volledig gerijpt is. Als de druif te vroeg wordt geplukt, kunnen de aroma en smaak niet meer tot hun recht komen.

Een Viognier wijn heeft vaak veel body en alcohol, weinig zuren en bezit een typisch bittertje in de afdronk. Hij is uitzonderlijk geparfumeerd en vertoont geuren van honing, perzik, abrikoos, acacia en specerijen (kamperfoelie).

■ *Weingut Fries Wehlener Sonnenuhr Spätlese Trocken 2007*

Het Weingut Fries is een familiedomein, 7de generatie van vader op zoon, uit Moezel-Saar-Ruwer in Duitsland. Markus Fries heeft samen met zijn echtgenote Cecile het wijndomein voor de 21ste eeuw klaargemaakt. Beide zijn afgestudeerd aan de wijnuniversiteit van Bordeaux.

Zo zijn er sinds zijn aantreden aan het regie heel wat variëteiten gesneuveld. Alleen Riesling en Spätburgunder (Pinot Noir) krijgen in hun ogen genade. Ondertussen zitten er tussen hun 'Lages' (= wijngaarden), percelen uit

Leren herkennen van witte mono-cépage wijnen

Proefavond 17/2/2011

Wehlener Sonnenuhr, Urziger Würzgarten en wat minder bekend maar met een perfecte oriëntatie hun Honigberg. Hun wijnen van het laatste decennium worden vaak als uniek omschreven.

De Riesling druif is dé druif van de wijnen van de Rijn en Moezel. De Riesling heeft kleine druifjes met dikke schil in de vorm van kleine compacte trossen met korte bloemsteel, groen tot goud gekleurd, met bruine vlekjes afhankelijk van de rijpheid. Hij biedt bijzonder goede weerstand aan extreem lage temperaturen, evolueert optimaal in een wat koelere zone waar het langzaam rijpen het aromatische karakter benadrukt. Hij verkiest een goed gedraineerde bodem met bij voorkeur leisteen.

Vergisten en rijpen in roestvrije tanks laat Riesling zijn fris en fruitig karakter behouden. Het aanbod van Riesling is zeer verscheidend. Een Riesling kan onder vorm van schuimwijn of stille droge wijn of stille zoete wijn (eiswein, vendanges tardives,...) in je glas belanden. Dit komt omdat de druif zich zo mooi leent tot verschillende vinificatietechnieken door zijn zuurgehalte. Dat natuurlijke zuurgraad geeft hem bovendien geweldige bewaarmogelijkheden, tot tientallen jaren.

Wijn gemaakt van Riesling is licht in alcohol, heeft verfrissend veel fruit en heeft het bijzondere vermogen het karakter van het gebeid en de 'terroir' door te geven.

Kenmerkende aroma's zijn abrikoos, appel, bloemen, citroen, grapefruit, honing, limoen, perzik, petroleum. Rijpere Rieslings geuren naar overrijpe ananas en petroleum.

■ *Raats Original Chenin Blanc 2009*

De familiestamboom van de familie Raats heeft zijn roots in de Loirestreek. Wijnbouwers die omwille van godsdienstperikelen in de 17de eeuw uitweken naar Zuid-Afrika.

Bruwer Raats pikte een 8-tal jaar geleden weer de draad op met het verleden en runt nu het wijngoed dat in Stellenbosch gelegen is. Logischerwijze opteert hij voor Chenin Blanc en Cabernet Franc omdat dit ook de hoofdrolspelers aan de Loire zijn. Locaties met lagen van zandsteen en graniet met oude stokken en lage rendementen leveren geconcentreerde wijnen als eindresultaat.

Chenin Blanc is een druivensoort die goed gedijt in het Franse Loiredal waar hij ook pineau de la Loire genoemd wordt, onder de naam Steen is de Chenin Blanc het meest voorkomende druivenras in Zuid-Afrika.

De Chenin Blanc is zeer aromatisch en heeft een goede, natuurlijke zuur balans. Deze druif produceert dan ook frisse en fruitige wijnen met zeer uiteenlopende smaken van fruit. In het algemeen staat dit druivenras bekend om zijn strakke wijnen. De geur is vaak heerlijk breed, mooi bloemig, met

Leren herkennen van witte mono-cépage wijnen

Proefavond 17/2/2011

appel, tropisch fruit, amandel, hazelnoten, marsepein, peer, perzik en honing. De smaak sappig, fris en toegankelijk.

In warmere klimaten kunnen ook de goedkopere wijnen die van deze druivensoort vervaardigd zijn nog fris en prettig smaken.

- *Warwick Professor Black Sauvignon Blanc*

Deze wijn is een waar eerbetoon aan een grote dame van de Zuid-Afrikaanse wijnmakerscene. Norma Ratcliffe nam in de jaren zeventig de handschoen op en maakte Warwick tot het gerenommeerde domein dat het vandaag is. Durf, innovatie en een terroir die zijn gelijke niet kent in de hele wereld vormden de speerpunten van haar aanpak.

Iedere druif staat inmiddels op zijn 'eigen terroir' en brengt de wijnen tot volle expressie. Ondertussen is de volgende generatie, haar zoon Michael, al volop de reputatie van het domein verder aan het uitbouwen. De wijnen van Warwick vindt men op de kaarten van alle gerenommeerde sterrenrestaurants over de hele wereld !

Wereldwijd gezien is Sauvignon Blanc een topcultivar die men vooral tegenkomt in niet te warme streken. De mooiste resultaten van de sauvignon worden gehaald in de Loire (Sancerre, Pouilly-Fumé en Touraine) en in de Bordeaux (Graves, Sauternes). Buiten Frankrijk komt vooral Nieuw-Zeeland met topproducten te voorschijn.

Bij een geringe opbrengst per hectare van 25-30 hectoliter ontstaan fantastische wijnen, die men nauwelijks vindt. Omdat het ras een krachtige groeier is moet er flink gesnoeid worden, anders ontstaan bij de oogst groene druiven die slechte wijnen opleveren. Er kan wel in meerdere stadia van rijpheid worden geplukt, zodat de grassige aroma's worden gecombineerd met rijpe elementen van tropisch fruit.

Sauvignon Blanc heeft een zeer goed aroma dat bestaat uit gras, kruiden, groene en witte vruchten, valeriaan, geranium, jasmijn, muskaat en zwarte bessen. Het levert frisse en zure wijnen die vaak veel extract bezitten. Men kan in de Sauvignon Blanc de volgende smaken herkennen: groene appels, kruisbessen, grapefruit, asperges en gemaaid gras.

- *La Motte Chardonnay 2008*

De naam van de eigenares, Hanni von Koegelenberg, klinkt als een klok. Geen wonder voor een ex-operazangeres ...

La Motte is een klassiek domein waar de referenties moeten worden gezocht in Bordeaux en Bourgogne. De 'Millenium'-cuvee is dan ook een bordeaux-blend en de chardonnay-druiven worden dan ook in nieuwe Franse eik gelagerd.

Leren herkennen van witte mono-cépage wijnen

Proefavond 17/2/2011

Om ook het goedkopere marktsegment aan te boren is een 10-tal jaar geleden door wijnmaker Jacques Borman het Schoone Gevel-label op getouw gezet. De wijngaarden liggen haast exclusief langs de Zuidgeoriënteerde flanken van de Franshoek-valley. Manuele pluk en doorgedreven triage zorgen voor een uitstekend prijs/kwaliteitgevoel.

Chardonnay is een wereldmerk. Chardonnay stelt geen hoge eisen aan de bodem en het klimaat. De opbrengsten variëren van 30-100 hectoliter per hectare. Bij producties van 30-40 hl ontstaan de beste wijnen.

De bodem en het microklimaat bepalen mede de geschiktheid voor houtrijping. De groei is matig tot sterk, afhankelijk van de grondsoort. Op natte en zeer vruchtbare grond doet de stok het minder goed. De beste resultaten worden verkregen op armere, kalkrijke grondsoorten. Er wordt goed winterhard hout gevormd, waardoor de kans op vorstschade gering blijft. Nachtvorst in het voorjaar kan echter wel problemen opleveren omdat de stok vrij vroeg uitloopt. De Chardonnay rijpt betrekkelijk vroeg af en is daarom geschikt om in koelere klimaten te worden toegepast.

De mooiste wijnen zijn afkomstig uit Bourgogne (Chablis, Montrachet, Meursault), ook een deel van de Champagne bestaat uit Chardonnay. Verder kan je het ras vinden in het zuiden van Frankrijk en heeft het een wereldwijd verspreid areaal.

De verschillende stijlen variëren van licht en eenvoudig tot vol, geconcentreerd en boterig. De kleur varieert van licht groengeel tot goudgeel. De smaak is soepel, niet hoog in de zuren, rond en vol.

Aroma's van tropisch fruit, honing, of zelfs gebrande amandelen en cashewnoten, boter op toast, room en aangename vanillegeuren. De unoaked versie toont meer fruit: citrusfruit, ananas, kruisbessen, nectarine, perzik en vijgen.

■ *Altijdgedacht Gewûrztraminer 2010*

1698 vindt men als jaartal op de oudste oorkonde die Simon Van der Stel nog tekende. Sindsdien is er altijd wijn verbouwd. Niet altijd door de familie Parker die pas in 1852 startte. George Francis Parker, toen 19 jaar oud, arriveerde op de Kaap met zijn ouders en 2 broers in het jaar 1819. George werd er handelaar en kocht in 1852 het domein.

Vijf generaties later zijn het nog steeds de rechtstreekse afstammelingen die het domein runnen. John en Oliver Parker werken respectievelijk als viticulturist en keldermeester zij aan zij. John is getrouwd met een Vlaamse, Lieve Valckenier.

Leren herkennen van witte mono-cépage wijnen

Proefavond 17/2/2011

Durbanville biedt de wijnmakers de mogelijkheid om dankzij de nabije aanwezigheid van de Atlantische Oceaan het zuurgehalte in de druiven hoog te houden. Ideaal voor de witte druiven en ook voor een buitenbeentje die ze bij de Parkers in het hart gesloten hebben nl. barbera.

De Gewûrztraminer is één van de "edele" rassen uit de Elzas. Het Duitse woord Gewûrz staat voor kruidig en meteen wordt een tipje van de sluier opgelicht. De geur en de smaak van de Gewûrztraminer is bijzonder expressief. Om die reden heeft deze wijn voor- en tegenstanders. De dosis kruidigheid in de wijn kan nogal verschillen, gaande van delicate fijnheid tot apotheekachtige toestanden. Het blijft dus zoeken naar de juiste hoeveelheid Gewûrz.

De schil van de druif bevat veel pigment en dat maakt de witte wijnen van deze druif een van de donkerste die er bestaan. De Gewûrztraminer is een zeer aromatische, verleidelijke druif. Deze druif kenmerkt naast de kruidigheid de onweerstaanbare geur van lychees, rozenblaadjes en weelderig tropisch fruit. Hij heeft de smaak van zwarte peper.